

Бурбан М. В.

Науковий керівник: Ковальська Л.Л. д.е.н., професор
Луцький національний технічний університет

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ РИНКУ ЕЛЕКТРИЧНОЇ ЕНЕРГІЇ

Ринок електричної енергії є важливою складовою економіки кожної країни, оскільки саме електроенергія підтримує більшість промислових, комерційних та роздрібних діяльностей, впливає на багато аспектів життя суспільства. Крім того, його розвиток може сприяти створенню нових робочих місць та підвищенню економічного зростання.

Аналізуючи дані виробництва електроенергії за типом електростанцій за останні роки, ми можемо спостерігати тенденцію до збільшення частки відновлювальних джерел енергії у загальному балансі. Така тенденція зберігається не лише в Україні, адже сектор відновлювальних джерел енергії є сектором, який зростає найшвидше у світі та має низку переваг [1].

За даними міжнародного сертифікаційного та класифікаційного центру в енергетиці та енергоконсалтингу DNV GL, до 2050 року світова енергосистема на 70% залежатиме від змінних відновлюваних джерел енергії. До того ж року вугілля та газ зменшаться до 4% і 8% відповідно в структурі електроенергії [2].

Однією із вагомих підстав для розвитку альтернативних джерел є відмова від російських енергоносіїв внаслідок збройної агресії Росії проти України.

Крім таких переваг, як екологічність, дешевизна та забезпечення нових робочих місць завдяки збільшенню зайнятості, можемо виділити ще одну, не менш важливу – незалежність [3]. Відновлювані джерела енергії дозволяють зменшити залежність від імпорту нафти та газу, що може забезпечити енергетичну безпеку.

Проте, незважаючи на те, що використання відновлювальних джерел енергії має безліч переваг, є також певні недоліки, основний з яких – залежність від погодних умов. Енергія, що виробляється відновлювальними джерелами, такими як сонце, вітер і вода, залежить від погодних умов. Це може призвести до коливань в постачанні енергії.

Тому ми повністю погоджуємося з думкою Володимира Кудрицького, голови правління НЕК «Укренерго», яку він висловив в інтерв'ю для проєкту «Орестократія»: «В енергосистемі поруч із цими дешевими джерелами енергії має бути щось, що їх балансує, підстраховує, якщо вони раптом перестають виробляти. Шлях України полягає у тому, щоб відмовитися від застарілих типів електростанцій і у перспективі замінити їх на мікс, який буде характерним для України» [4].

Розвиток відновлюваної енергетики в Україні є важливим для сталого розвитку енергетики після війни. Окрім відновлення зруйнованих енергетичних потужностей, необхідно впровадити прозору модель аукціонного ринку та розвинути експорт електроенергії до країн ЄС [3].

Загалом, Україна має неабиякий потенціал та може досягти значного прогресу у розвитку сфери ВДЕ, але для цього важливо розробити конкретні плани та заходи, що мають бути такими, що здатні реалізуватися. Зелена енергетика – майбутнє країни, тому подальший прогрес у сфері відновлюваної енергетики в Україні значно впливатиме на якість та темпи економічного зростання.

Україна має величезний потенціал у відновлюваній енергетиці. Зокрема, країна має відносно високі ресурси сонячної та вітрової енергії, а також потужний потенціал гідроенергетики та біомаси.

Хоча ринок електричної енергії в Україні є перспективним, існують значні виклики, які необхідно подолати, щоб реалізувати повний потенціал сектору.

1. Електроенергетика Україна. Вікіпедія – вільна енциклопедія. URL: https://uk.wikipedia.org/wiki/Електроенергетика_України
2. Energy Transition Outlook: The rise of renewables. URL: <https://www.dnv.com/energy-transition-outlook/rise-of-renewables.html>
3. Як війна в Україні пришвидшує перехід ЄС на відновлювані джерела енергії. Економічна правда. URL: <https://www.epravda.com.ua/columns/2022/05/12/686934/>
4. Кудрицький заявив, що «зелена» енергетика у перспективі допоможе знизити ціни на електроенергію. URL: <https://gordonua.com/ukr/news/money/kudritskij-zajaviv-shcho-zelena-energetika-u-perspektivi-dopomozhe-zniziti-tsini-na-elektroenergiju-1654569.html>
5. Ліпич Л. Г., Хілуха О. А., Кушнір М. А. Детермінанти попиту свідомого споживача на екологічні продукти харчування. *Інтелект XXI*. 2021. № 3. С. 24-29. <https://doi.org/10.32782/2415-8801/2021-3.5>

Воробей Д. Р.

Науковий керівник: Ліпич Л. Г., д. е. н., професор
Луцький національний технічний університет

ЕКОНОМІЧНА ПОВЕДІНКА ВИРОБНИЧИХ ПІДПРИЄМСТВ

Економічна поведінка у діяльності підприємств характеризує спосіб і методи, за допомогою яких підприємства взаємодіють на ринку та приймають рішення у тій чи іншій ситуації про виробництво, збут, ціноутворення, розподіл ресурсів, доходу, інвестування тощо.

Дж. Катон був першим, хто ввів у вжиток термін «поведінкова економіка», вважаючи, що різноманітні реакції та обставини є раціональними лише до певної міри, а тому необхідно приділяти увагу психологічним змінним (мотиви, установки, очікування), без врахування яких, розуміння економічної поведінки приречене залишатися неповним і неповноцінним [1].

У загальному вигляді, економічна поведінка підприємства - це діяльність, спрямована на оптимізацію взаємовідносин, що реалізується на основі взаємодії підприємства з контрагентами і забезпечує досягнення основних цілей всіх учасників господарської діяльності в економічному, соціальному та інституціональному середовищі [2].

Процес формування економічної поведінки підприємства має відтворювати такий взаємозв'язок: стратегія підприємства → стратегія поведінки підприємства → економічна поведінка підприємства → стратегія підприємства → стратегія поведінки підприємства → економічна поведінка підприємства [3].

Важливим моментом є те, що економічна поведінка підприємств аналізується на відповідних рівнях управління. До таких рівнів відносяться:

- стратегічний (вибір ключової стратегії, освоєння нових ринків збуту);
- тактичний (впровадження нових програм розвитку, освоєння нових видів продукції, підвищення рівня конкурентоспроможності);
- ситуаційний (закупівля техніки, оснащення та матеріалів для ремонтних робіт) [4].

В залежності від своїх цілей, стратегій розвитку та умов ринку, підприємства можуть використовувати різні моделі економічної поведінки. Модель економічної поведінки підприємства - це узагальнений опис економічної поведінки підприємства за допомогою системи відповідних логічних (та/або математичних) залежностей, що відображає характер та сутність економічної діяльності, як наслідок взаємовпливу відповідних детермінантів.

Автори [3], концентруючи увагу на особливостях функціонування вітчизняних